

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 1

5. ledna 2020

Cena: 8 Kč

Vstupujeme do nového roku 2020 - jubilejního roku naší církve

Každý rok v sobě nese svoji zvláštní významnost, ale i běžnost a všednost. Pro naši církev je rok 2020 rokem zvláštním, neboť je to rok jubilea, kdy se dovršuje sto let její cesty, která vede z uplynulé a nenávratné minulosti, přes naši náročnou přítomnost směrem k budoucnosti, k níž můžeme hledět jako lid víry s nadějí.

I když jubilejní rok 100. výročí Církve československé husitské jsme zahájili již na počátku nového liturgického roku v adventu roku 2019, samotný zrod a růst nové křesťanské církve v naší zemi má své časové zasazení právě v lednu roku 1920. Biblická čtení, připadající právě na 8. leden 2020 podle Hesel Jednoty bratrské, v sobě obsahují povzbudivou sílu a nadějí. V prvním starozákonním čtení ze Žalmu 33. zaznívá prosba a přání: „Bože, tvé slitování buď s námi, tebe s důvěrou vyhlížíme“ (Ž 33,22).

Jeden ze současných českých překladů Bible nazvaný Slovo na cestu užívá v tomto verši výraz „vyhlížet“. Vyhlížet znamená především dívat se. Dívat se, ne povrchně (Mt 13,14), ale pozorně a soustředěně. Nerozhlízet se kolem sebe nepřejícně a závistivě (Mt 20,15), ale hledět zpříma (Př 4,25). Vyhlížet znamená dívat se dál, než vidíme. Je to pohled víry. Máme mít otevřené oči pro obdarování, kterých se nám od Boha každý den dostává. Ale i pro dobro ze strany druhých lidí, které také někdy snadno přehlédneme a bereme je jako samozřejmost. Bůh nás každý den provází svou milostí, slitováním a láskou, které můžeme spatřovat zrakem víry.

Vyhlížet předně znamená očekávat něco či někoho, na koho se můžeme zcela spolehnout. V Žalmu 130. je řečeno: „Má duše vyhlíží Panovníka, víc než strážní jitra, když drží stráž k jitru“ (Ž 130,6). Není to pohled plný obav a strachu, ale je to pohled naděje, která je upřena k Bohu. V Bibli kralické zní tento 22. verš v Žalmu 33: „naději v tobě máme.“ S tím souzní druhé biblické novozákonní čtení v Heslech Jednoty bratrské, které je z listu Židům: „Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, který nám dal zaslíbení, je věrný“ (Žd 10,23).

Je to naděje, kterou jen tak něco nezatřese, nezdočí, nezlomí, i když tlaky ze všech stran jsou někdy velmi silné. Na rok 2020 připadají také „kulatá“ či „desítková“ výročí postav, jakými jsou husitský král Jiří z Poděbrad (nar. 1420), bratrský biskup a učitel Jan Amos Komenský (zemř. 1670) a vlastenecký kněz a první patriarcha Církve československé husitské (nar. 1880). Ti všichni byli lidmi silné a nezdolné naděje. Sté výročí naší církve před nás staví otázku, zda i my, kteří ji v současnosti tvoříme, jsme lidmi naděje.

Na začátku nového roku se obraťme k Bohu slovy Žalmu 33: „Naše duše s touhou vzhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. Z něho se raduje naše srdce, my doufáme v jeho svaté jméno. Tvoje milosrdenství buď, Hospodine, s námi; na tebe s důvěrou čekáme!“ (Ž 33,20-22)

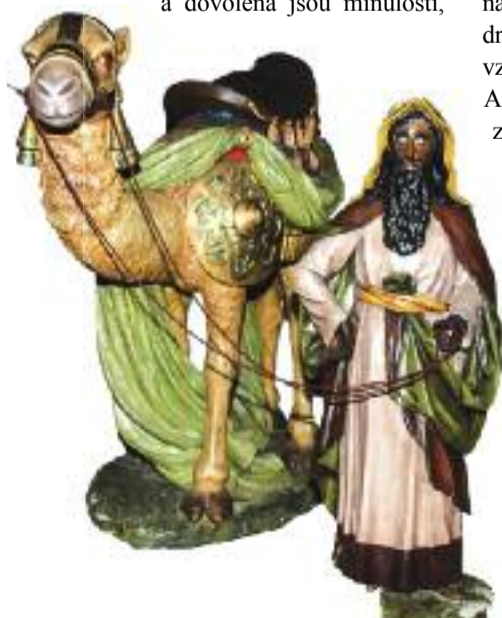
Tomáš Butta,
patriarcha Církve československé husitské

Matouš ví své

Vánoce jsou za námi. A to pro většinu lidí znamená návrat k běžnému životu s jeho každodenními rituály i činnostmi, které vykonáváme pro svou obživu, ať už je to obchod, péče o nemocné, řemeslo, věda nebo politika. Vánoční prázdniny a dovolená jsou minulostí,

přeneseně řečeno „dítě v jesličkách už je na světě – tak ať se postarají Marie s Josefem“; pro nás se moc nemění, život jde dál. Postavičky z betléma zpátky do krabice, aby se na ně neprášilo, kudrnaté ovečky dospoda, na ně velbloud a úplně navrch anděl, aby se neporušil tenký drátek, díky kterému se tak pěkně vznášejí nad slavnostní scénérií.

A přitom je to teprve pár dnů, co z kazatelen chrámů a mnohde i doma u zářícího stromečku zněly verše evangelia. U nás to byl většinou Lukáš. Když jsem byla malá, tatínek rok co rok předčítal jeho hutnou zprávu o tom, jak se anděl zjevil Zachariášovi a Marii a jak oba velebili Pána svým chvalo zpěvem, o narození Ježíše i jeho předchůdce Jana Křtitele, o oznámení pastýřům i přinesení
Dokončení na str. 2

Prožijeme své církevní společenství v jubilejním roce s upřímností, plní nápadů, s vědomím sounáležitosti, solidarity, sesterství, bratrství. A také s radostí z dialogu s věcmi, které nás přesahují, pozvedají a naplňují, jenž je velmi cenný. Vedme vnitřní rozhovor s tím, kdo nám v lásce přichází naproti a v němž se země spojuje s nebesy, tedy s Ježíšem Kristem. Přicházejme s pokorou a kajícností, plní důvěry a lásky, neocitějme se v zajetí skepse, ale buďme plni naděje a jistoty, že Pán své slovo drží. Boží království je pro nás připraveno. Nepocházejme nástrahám baumanovsky řečeno „tekuté doby“, která je rozkolísaná, chaotická, plná sobectví, lhostejnosti a nezodpovědnosti. Jdeme správnou cestou, následujme Ježíše, naslouchejme mu s otevřeným srdcem i po cestách, které nejsou snadné. Hledejme smysluplnost, opírejte se o tradiční hodnoty, berme vážně doporučení Desatera, jak vést život směřující k dobru.

Olga Nytrová

Jak na Nový rok...

Nový rok nám často přináší pocit, že můžeme začít s čistým štítem. To, co se stalo, je pryč a my chceme opět vykročit tou správnou nohou. Mnohdy se vytrvale snažíme změnit stereotypy, zbavit se zlovyků, stát se „lepším člověkem“. Nový rok je pro lidi, kteří chtějí změnu, ideálním milníkem. Zhubnu, budu jíst zdravě a chodit všude včas... Zní to dobře, ne? Výsledky snažení už však tak optimistické nebývají. Proč se to lidem nedaří? Mají snad malou motivaci? Chybí jim silná vůle? Přeceňují síly a dávají si nereálné vysoké cíle?

Ne každému při zadávání předsevzetí dochází, jak nesnadné plnění může být a především, že do každé životní změny je potřeba investice. Nemyslím přímo investici finanční, ale spíše investici v podobě diskomfortu, jistého množství urputnosti, velké míry vlastní motivovanosti, která by neměla být pouze povrchní a prvoplánová. Jde o opravdovou chuť a potřebu něco změnit, zkusit to jinak. Být ze dne na den „někým jiným“, alespoň z hlediska silně zakořeněných návyků, je v leckterých případech téměř nemožné. Představme si, v jak nesnadné situaci se objeví člověk, který se

kvůli předsevzetí, že shodí pár kil, snaží k svačině chroupat mrkev místo svého oblíbeného sladkého pečiva nebo kuřáka s touhou zbavit se své závislosti, který, ač je od hlavy k patě polepený nikotinovými náplastmi, nemůže myslet na nic jiného než na cigaretu, tím spíš, že se musí vyhýbat kouři linoucimu se ze všech stran hned, jak vyjde ráno z domu.

Rozhodně to není snadné, ale ti, kteří dokáží zhodnotit své síly, pracovat s motivací i trpělivostí, vytvářet realistická očekávání a cíle, mají vysokou šanci uspět a mohou být na sebe zaslouženě hrdí. Ne vždy člověk může dojít tam, kam by chtěl, v jeho cestě se objevují překážky - jak ty předem předpokládané, které se dají překročit nebo obejít, tak i ty nečekané a zásadní, které mohou plány vychýlit nadobro. Stejně tak je nutné vzít v potaz i skutečnost, že je člověk chybující a některé, i zdánlivě snadné úkoly mohou být během na dlouhou trať. I samotná snaha se tedy cení.

Překonávat sám sebe (a své zlovyky) je mnohdy vskutku náročnější, než bojovat se zlovyky našeho okolí.

Ať tedy vykročíte do nového roku tou správnou nohou, a ať už s předsevzetím nebo bez něj zkoušíte být nikoli dokonalým, ale dobrým člověkem.

Preje J. H.

Psali jsme před sto lety

Pod tímto názvem připravil Ústřední archiv a muzeum ČČSH seriál, v němž budeme v jubilejním roce církve listovat stránkami Práva národa, nezávislého reformního čtrnáctideníku, který se od března 1920 změnil na týdeník s názvem nám důvěrně známým - Český zápas. Byli bychom rádi, kdyby seriál byl nejen ohlédnutím za dobou dávného kvasu, ale též poučením a inspirací do našich dnů.

kow

První vítězství reformních snah

Podle zpráv docházejících ze všech končin Čech i Moravy uvítal věřící lid českou mši svatou s obrovským nadšením a se slzami v očích a prohlašuje zároveň, že si tento odkaz svatých apoštolů slovanských, Cyrila a Metoda, papeži dávno již potvrzený

i schválený, nedá více vyrvat nikým na světě! Prvá bašta římská skvěle ztečena. Kde jste dosud váhali, nestrachujte se a na slavnost sv. Tří králů učíte i na své osadě letošní dobu vánoční historickou. Není cti zůstat mezi posledními!

Právo národa 1. 1. 1920, s. 1

Matouš ví své

Dokončení na str. 3

osmidenního Ježíše do jeruzalémského chrámu, kde ho, coby vytožené světlo všech národů, oslavil zbožný Simeon a prorokyně Anna. Poslouchala jsem a byla celá rozpačitá z těch úžasných skvělých novin, které si pro své čtenáře Lukáš nachystal. A trochu nedečkává, jak jsem se těšila na rozbalování dárků, které evangelista svým líčením donekonečna oddaloval...

A teprve mnohem později jsem přišla na to, že existuje i jiná zpráva, jiného autora, který píše o zasnoubení Marie a Josefa a narození Ježíška na pouhých několika řádcích, na rozdíl od celých 130 veršů Lukáše. Konkrétně jde o 8 veršů a následuje další (druhá) kapitola – a s ní také popis prvních potíží souvisejících s příchodem mudrců z východu a Herodovým pátráním po dítěti. Jakoby ten předěl v kapitolách odrážel ten přelom mezi Vánoce a svátkem epifanie neboli Tří králů s lednovým návratem k běžnému životu a s ním spojeným trampotám. (případně světem dítěte a světem dospělých, který můžeme z určitého úhlu pohledu vidět i za vyprávěním o vyhánění Adama a Evy z ráje, místa bezstarostného, idyllického, do prostředí, kde se člověk nevyhne potížím a boji o přežití...). Matouš píše, že se mudrci od východu objevili v Jeruzalémě a ptali se na právě narozeného krále Židů, kterému se přišli poklonit.

U Lukáše se zpráva o narození setkává výhradně se slovy chvály a díky; Matouš zaznamenává dva typy reakcí: za prvé jsou zde mágové, učenci, které pozdější tradice označila za krále a jejichž počet se bezpochyby odvíjí od počtu darů, které přinesli. Přicházejí z dálky a nemají k dítěti, jeho rodině či jeho lidu žádnou vazbu. Neví nic o staro-

zákonních proroctvích, nic o tom, že z kmene Judova má povstat ten, kdo přinese spásu celému světu. Jejich přítomnost na místě je prostá – říkájí, že na východě spatřili jeho hvězdu a přišli se mu poklonit. Vskutku nevidané! Obrázek mudrců, kteří spěchají, aby obětovali drahocenné dary, kteří padají na zem, klaní se malému děťátku, o němž ještě před nedávnem nevěděli zholá nic. Jejich úcta je nepochybně předjímku úcty každé bytosti na nebi i na zemi před Boží slávou v Ježíši Kristu. Obrázek akademické sféry v docela neočekávané pozici – shromážděné u kolébky miminka, skloněné před zázrakem. Moudrost světa smeká před malým děťátkem, v němž se manifestuje moudrost Boží.

Za druhé je zde Herodes, jehož první reakce je vyjádření obavy: *Když to uslyšel Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém.* Ne radost, ale strach, obavy, snaha udržet věci tak, jak jsou. Herodes, který dítě hledá, aby se mu údajně také poklonil, nicméně jeho ambice jsou jiné, a tak v Betlémě a jeho okolí nechává povraždít malé chlapce do věku dvou let. Pro jistotu.

Stane se jen dvakrát, že Ježíš je nazván králem Židů: když k němu přicházejí mudrci a klaní se mu, a když ho jeruzalémské autority nechávají popravit. Často máme tendenci číst Ježíšův příběh apoliticky. Ale již vyprávění o narození naznačuje, že jeho příchod představuje ohrožení mocných, a tak je to až do jeho smrti, do onoho vykonstruovaného procesu, jenž vyústil v popravu ukřižováním. A potíže tady nekončí. Později ve Skutcích apoštolských čteme, že následovníci Krista znepokojili autority a lid svým kázáním: „Ti, kteří pobouřili celý svět, přišli i k nám... porušují císařova nařízení, tvrdí, že pravým králem je Ježíš. Tato slova poděšila všechen lid i představené města...“ (Sk 17,6-8)

Někteří králové se přicházejí poklonit a jiní se dítěte snaží zbavit. Herodes a jeho následovníci v různých dobách a podobách tak i dnes ze svých výšin určují, kdo bude žít a kdo zemře. Jakou cestou se společnost bude ubírat. A lid jim nejednou tleská! Za radostí a zázraky Vánoc prosvítá krutá realita lidské povahy, která dokáže vyprovokovat vraždu, brutalitu a řadu dalších naprosto nehumánních činů. Pocit, že obětovat lze kohokoli mimo mě, že já jsem ten nepostradatelný, není exkluzivním projevem králů. Funguje i v malém, ba i v tom nejmenším. Takový je zkrátka člověk, takový jsme my. Moc skrývá pokušení a málokdo odolá.

Anebo jinak. Temnota nemá navrch nad světlem, které do světa přišlo. Ale bude se o to setsakramentsky snažit.

Jak je to tedy dnes, mají králové a politici tohoto světa, všichni ti jeruzalémští a babylonští vládci, vládci Číny, Moskvy nebo Berlína důvod obávat se krále všech králů a jeho sféry? A jak je to vlastně s námi? Dokážeme ještě pobouřit svět, řekne o nás někdo: obrátili svět naruby?

KB

O Boží lásce k člověku

Oddělenost od Boží tváře se ve Starém zákoně jeví jako největší možný trest. Být oddělen od Boží tváře neznamená jenom ztratit Boží přízeň, nýbrž také přerušit obecnost lásky s Bohem „žárlivě milujícím“ (Ex 20, 5). Stvořený svět byl ve své podstatě dobrý, určen pro člověka jako prostředí, v němž se uskutečňuje Boží láska, kterou se vše stvořené udržuje. Když člověk propadl hříchu, obecnost s Bohem skončilo. Člověk je vystaven různým nebezpečím, která nicméně nepředstavují pro člověka takovou trýzeň jako přerušení bezprostředního obecnosti nevyčerpatelné Boží lásky. Z tohoto úhlu pohledu se nám Bible jeví jako dějiny spásy, dějiny vztahu Boha a člověka.

Ve Starém zákoně je vyjimečnost těchto dějin zachycena na stránkách knihy Exodus. Stěžejní bod, který vyjadřuje Boží neustálou péči o člověka, je jeho zjevení Mojžíšovi. Toto zjevení utvářelo náboženskou a kulturní identitu Izraele po celá staletí. Bůh totiž zjevil své jméno.

Když bychom se podívali na význam jména v Bibli, zjistili bychom, že jméno není pouhé označení jakési

bytosti, ale slovo vyjadřující podstatu. Toto místo ve Starém zákoně zároveň povzbuzovalo metafyzické spekulace. Jaký je ten Bůh, který se zjevil Mojžíšovi? Jakou má povahu? Tyto otázky však ukazují, že jsme text vytrhli z kontextu dějin spásy. Boží zjevení není samoúčelné a soběstačné. Na to poukazuje čas a prostředí, v němž se setkání s Bohem odehrává. Bůh skutečně zasahuje do dějin. Vidí ujařmení svého lidu, slyší jeho úpění (Ex 3, 7). Antropomorfní výrazy, kterých zde autor používá, představují milosrdenství nevyjádřitelného Boha.

Jak to, že je Bůh nevyjádřitelný, když v následujících verších slavnostně zjevil své jméno, dokonce na popud samotného Mojžíše?

Zotročený lid se na to bude ptát. Bůh však neodmítá dát odpověď (Ex 3, 14). Tady se dostáváme na „nevyčerpatelnou“ půdu. Nespočet badatelů se zabýval tímto místem – z pohledu etymologického, historického, teologického, metafyzického. Výrazy „any jhwh“ a „ehje ašer ehje“ zůstávají otázkou. Někteří autoři odvozu-

Dokončení na str. 3

Nad Písmem

Spatřili jsme jeho slávu

Jan 1,10-18

Narozený Ježíš je Král. Ale nikoli pozemský vladař, oděný pomíjivým leskem, nýbrž sám Král slávy, jehož kralování nebude mít konce. V malém Ježíškovi se zjevuje - a ještě se zjeví! - Boží moc a sláva, a především Boží láska. Bůh vchází do světa, který před dávnými věky stvořil, aby jej nyní vykoupil a navrátil k sobě. O tom všem zpívá evangelista Jan v Prologu svého evangelia: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“

Jsou texty Písma, k nimž nelze přistupovat jinak, než doslova s básní a chvěním. Prolog Janova evangelia patří mezi ně na prvním místě. Otvírá se před námi nekonečná propast Božího tajemství, lidskému zraku nezbadatelná, propast, do níž je třeba se pod vedením Ducha Svatého v důvěře spustit, abychom do něj byli uvedeni. Před tímto

tajemstvím lze jen žasnout a zpívat o něm, nikoli je vysvětlovat. Bůh se stal člověkem. Boží slovo, odvěká Boží moudrost, Boží syn, přijal lidské tělo a lidskou duši, lidské srdce a lidský rozum. Lidství bylo celé přijato do Boží náruče. Vše lidské bylo až na dřevě prozářeno Božím světlem. Bůh je zde. Mluví lidským jazykem, uzdravuje lidskýma rukama, odpouští lidskými slovy. To vše činí člověk Ježíš. Ale za tím vším, za jeho tvář, se rýsuje propast tajemství.

Apoštolové do této propasti nahlíželi. Když si poprvé uvědomili, před kým stojí, ulekli se: „Pane, odejdi ode mne, neboť jsem člověk hříšný,“ řekl Petr. Viděli tesaře, ale on je to Bůh. Viděli námahou cesty unavené lidství, ale v Ježíšových očích zahlédli oheň Jahvův, zákmit skrytého Božství. Tváří v tvář svatosti objevili svou nehodnost. Ale co na to Ježíš? Odpověděl: „Nepřišel jsem, abych pozval spravedlivé, ale hříšníky. Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.“ Vkládá své ruce do našich ran. Ty nejhlubší zejí v našich srdcích. Uzdravuje naše zraněné lidství. Učedníci se stávají novými lidmi. Setkání s Ježíšem, s mocí, již využívá a uzdravuje, vede evangelistu Jana k tázání, kým je tento Ježíš. A kým může být, jestliže „jsme viděli jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn“? Boží

sláva, kdysi spočívající na jeruzalémském Chrámu, přichází v Ježíšovi. Propast tajemství se zosobňuje v osobě nazaretského Mistra. Je to tajemství lásky: „Největší lásku má ten, kdo položí život za své přátele.“ Z Betléma povede dlouhá cesta na kříž a k prázdnému hrobu. Pod dotykem Kristových ran zvolá Tomáš ke Kristu: „Můj Pán a můj Bůh!“ Zkušenost, kterou udělali apoštolové, totiž, že v Kristu přišel na zemi Bůh Izraele, je promítnuta do Janova Prologu, v němž křesťanská obec vyznává o Ježíšovi: „To Slovo bylo Bůh.“ Musíme mít na paměti, že se nejedná o nějakou filosofickou spekulaci, nýbrž opravdu o radostnou, oslavnou píseň. Křesťané zde zpívají o tom, co apoštolové sami viděli a zažili, zpívají o tom, co vstoupilo i do jejich života působením Ducha Svatého: spása, nový život v Kristu. Slovo vyšlo od Boha, Syn od Otce, a k Otci se opět navrátil, aby nám u Otce připravil příbytek. Na kříži pověděl Ježíš lotrovi: „Dnes budeš se mnou v ráji.“ Křesťanská obec to zažívá a zpívá o tom: „Jednorozený Bůh, spočívající v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu.“ Zpráva o Bohu je pak vždy evangeliem, radostnou zvěstí: neboť Bůh je láska. Boží láska se vylila na zemi a proniká i do našich srdcí.

Lukáš Bujna

Z kazatelského plánu

Druhá neděle po Vánocích

Když totiž všude zavládlo hluboké mlčení a noc ve svém běhu byla v půli cesty, tvé všemocné slovo se náhle sneslo z královského trůnu na nebesích. (Moudrost 18,14-15)

První čtení z Písma: Jeremjáš 31,7-11

Tužby vánoční:

2. Aby se v době vánoční naše srdce Duchem Kristovým naplnila, modleme se k Hospodinu.

3. Aby Ježíšovo evangelium naší myslí i celým našim životem pronikalo, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma:

Bože všemohoucí, obdaroval jsi nás novým Světlem svého vtěleného Slova. Dej, ať toto Světlo rozžehnuté v našich srdcích zazáří i v našich životech! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Efezským 1,3-14

Evangelium: Jan 1, 10-18

Verše k obětování: Žalm 103,2.5

Verš k požehnání: Jan 1, 12

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, přijímáním svátostného chleba a kalicha zahlazuj naše neřesti a rozmnožuj naše ctnosti! Prosíme o te ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 220, 231, 317, 210

Spasiteli, dej nám alespoň částečně pocítit, že máme Tvoji milost a lásku, že v této víře stojíme při Tobě jako ještě nikdy.

(Erich Przywara, Modlitby tohoto věku)

O Boží ...

Dokončení ze str. 2

ji jhwh od slovesa „hjh“, které se spojuje také i s ehje, což znamená aktivně být, dokonce ve smyslu ožiovat, způsobovat. Na druhou stranu se někteří badatelé domnívají, že nám tetragram etymologicky nic neříká.

Pro Mojžiše tyto otázky neexistují. Jeho ústředním problémem není zkoumání zjevení, nýbrž realizace Božího příkazu. Pro Mojžiše je podstatné, že jest Bůh. Mojžiš jako prorok který získal plnost zjevení, zažívá neustálou Boží přítomnost. Nechce proniknout do tajemství Boží bytosti. Jeho cílem je vykonat dílo, které mu Bůh svěřil. Boží vůle, ne metafyzické úvahy, vedou lid ke svobodě. Vyvedení Izraelců ze země otroctví je spásnosné dílo. To je důvod, proč se Bůh zjevil – aby spasil člověka (v tomto případě vyvolený lid). Biblická tradice tedy neponechává žádný prostor pro hlubší metafyzické spekulace. Tomáš Akvinský uvádí: „Sed contra est, quod dicitur Exod. 3 ex persona Dei: Ego sum qui sum.“ Cesta, kterou se vydala scholastika, zanechala hluboké stopy na biblickém pojetí Boha. V práci scholastického teologa se Bůh stává předmětem poznání. Ústředními tématy se stává Boží podstata, nutné charakteristiky doko-

nalé bytosti, jednoduchost či složitost bytí. Spekulace zavírá cestu víry, kterou se vydal Mojžiš, když se na Boží rozkaz, přestože se vymlouval, odebral do Egypta vykonat Boží dílo. Jeho oslušnost lze srovnat s poslušností Ježíše. Tajemství víry, se kterou Mojžiš vedl lid z Egypta, odpovídá tajemství, kterým Ježíš vyvedl lidstvo z otroctví hříchů. I když jejich postavy nelze položit na jednu rovinu, je vidět, že je Mojžiš jakousi starozákonní obdobou Krista. Pevnost víry a zázraky se čerpají ze zdroje neuchopitelné, ale vždycky přítomné osobnosti Boha. Poslání obou osob spočívá ve věrnosti takovému Bohu. V Bibli je Bůh vždy ON. Živý, skutečný Bůh, kterého nelze srovnávat s jakýmsi neomezeným jsouncem. O tom také svědčí hebrejský pojem označující zjevení. *Davar* překládáme jako zjevení, ale také slovo, přičemž se tento pojem nevztahuje jen na slovo jako takové, v jakémisi ústním projevu, slovo označující věc či aktivitu. *Davar* je slovo dynamické, slovo které tvoří, přikazuje, oživuje, proměňuje, přináší spásu. To je slovo, které znali proroci. Později se objevilo jako Λόγος, osobnost, která má spásnosné poslání.

Smlouvu, kterou Mojžiš uzavírá s Bohem na Sínaji, můžeme chápat jen v tom kontextu. Smlouva je pokračováním soteriologie, která vyvrcholila v Ježíši Kristu. Smlouva s Bohem nepřipouští námitky. Člo-

věk se buď řídí Božími příkazy, anebo páchá zlo. Mezi tím nic není. **To samozřejmě neznamená, že je člověk zbaven možnosti uvažovat, nýbrž že spása není záležitostí spekulativní. K ní se nedá dojít logickými závěry. Vyvolenosti Izraele nebylo dosaženo moudrostí, ale Boží milostí.** Tomu nasvědčují zázraky, které Mojžiš dělal z Božího příkazu. Víra a poslušnost konají zázraky. Oporou Mojžiše byl Hospodin, Bůh který bojuje pro člověka, Bůh, který vidí, slyší, trestá, miluje. Závěru lze říci, že biblické pojetí poznání, pravdy, spravedlnosti, se objevuje ve světle Božího zjevení, a že se tím zásadně liší od světa logického zkoumání. Všechny ty pojmy získávají svojí ontologickou dimenzi, které se dosahuje jenom čistotou víry a srdce. O tom nám svědčí celé Janovo evangelium. Bible vidí člověka jako bytost na cestě k Bohu. To je přesně ta cesta, kterou se vydal Mojžiš po setkání s Bohem na Chorébu. To je přesně ta cesta, kterou se vydal Ježíš a později jeho apoštolové.

Bible se soustřeďuje na tento svět ne kosmologicky, ale soteriologicko-ontologicky. Ústřední postavou biblického kosmu je člověk, věčný kočovník na cestě ke svému rodišti. Středem vesmíru je srdce člověka, v němž se setkává s živým a milujícím Bohem.

Dimitrije Vasković

Nathan Söderblom

Nathan Söderblom se stal arcibiskupem v Uppsale v roce 1914, právě když začala 1. světová válka a svět byl v krizi; i přes to všechno představil průkopník ekumenismu a hledač míru církvi novou cestu: člověka, který jedná.

Rev. Simone Sinnová, profesorka ekumenické teologie na Ekumenickém institutu SRC v Bossey, poznamenala na červnovém semináři spolusponzorovaném Švédskou církví, věnovaném N. Söderblomovi, že svět byl roztržštěný stejně jako je tomu dnes a byl v něm stejně jako v dnešním světě „strach, nenávisť a nepřátelství“. Söderblom se však „v krizi angažo-

val představením nových vztahů ve světle evangelia“. „Otevřel církvi cestu tím, že představil nový způsob, jak být církvi ve světě“, řekla Sinnová na semináři SRC.

EKUMENICKÉ HNUTÍ DOZRÁLO
Badatelka též uvedla, že „ekumenické vztahy jsou dnes součástí toho, co znamená být církvi, ale před 100 lety tomu tak nebylo.

Ekumenické hnutí dozrálo.“

Na semináři životopisec Söderbloma, švédský badatel, emeritní biskup Jonas Jonson promluvil o své knize „*Nathan Söderblom – povolání ke službě*“. Vytkreslil otevřenou estetiku, která inspirovala lingvistu, vizionáře a „motivátora“, který jako mladý muž přicestoval do Spojených států a duchem ekumenismu přitáhl ty, kdo vycházejí z ortodoxní tradice, římskokatolické tradice a dalších vyznání.

Také seminář Světové rady církvi byl vpravdě ekumenický, neboť publikum tvořili převážně studenti Ekumenického institutu a Institutu pro vyšší studia ortodoxní teologie
Dokončení na str. 4

Kuň času

Tak nějak příliš rychle cválá v poslední době ta moje kobylka, až se z toho chvatu zalýkám, podle dusoty kopyt počítám dny a podle vrásek přibývající léta a děti mi dorůstají a moje zuby místo nich začínají pěkně zlobit a děvčata se před mým zrakem mění v zralé ženy a uctivě mě zdraví a skutečně ta jejich krása se mě už zdaleka tak netýká, vždyť ten tvrdohlavý čas mě proti mé vůli nese dál a stále rychleji a tímhle během rostou mezi námi nové vzdálenosti a neviditelné zdi a jsou to hradby pevnější nad bariéry z kamene a oceli, a proto si někdy připadám sám a časem hnán do posledního cíle, kde mi první nepřipadají jako vítězové, to tedy zatím ještě ne.

Na návštěvě v Gerniku, v jedné zapomenuté české vesnici položené vysoko v rumunských horách, jsem před lety kráčel po ránu mezi chalupami v čerstvě napadaném sněhu, lesy hučely ve větru a kopce se třpytily stříbrným hávem a nebe bylo modré a slunce se vyhoupllo nad štíty stavení a najednou se otevřela vrata a z nich vyjel hospodář na bílém koni, majestátně jako kníže Václav a taky se Václav Mašek jmenoval,

a za ním vyběhli ze dvora další koně a gazda je vedl k napajedlu, rozmlouval s nimi celou cestu a já zůstal překvapeně stát a naslouchal jsem té staročestně jako slovu Božímu a šel jsem až ke žlabu vytesanému z kamene, který u horského pramene postavili kdysi dědové a poutníci ze země české, co připluli po Dunaji za lepším živobytím, aby se jejich praprávnuci dnes vraceli zpátky do Čech, takový je osud putujících v čase, ale já tehdy spíš pozoroval ty nádherné koně, jak se napájeli v zimním ránu a naslouchají slovům svého hospodáře - Jak dobrého pána mají - říkal jsem si v duchu, když je laskal ve hřívě a plácal po hřbetě. A každou zimu kolem Nového roku si ve vzpomínce znovu vyjdu na procházku do rumunských hor, abych si vybavil tu nečekanou scénu uprostřed ztracené české vesnice, protože i já si připadám v tom svém čase někdy trochu zmatený a ztracený a musím se dlouho hledat, než uslyším ržání koní a uvidím víry vloček proti slunci a gejzíry sněhu, jak stříkají od kopyt a vrata otevřená a v nich dobrého hospodáře, jak vyvádí koně z teplé stáje k věčným pramenům; šťastný nový a každý další rok, přátelé tak svobodně a radostně jízdy.
Jan Schwarz NO Bratislava

Přehoupli jsme se do nového roku

Ještě doznívají přání, aby nastávající rok byl pro nás šťastný a pokojný. Moc pokoje však nenacházíme. Zneklidňují nás zprávy, mnozí si uvědomují, že jejich zdravotní, rodinný i jiný stav zrovna není podle jejich představ. Je jenom toužebné přání křesťanů žít v pokoji a míru na rozdíl od těch, kteří si vyřizují účty, navzájem se podrážejí. Nemyslím, že by všichni křesťané vyhledávali jen pokoj a ti druzí jim to kazili. Odpovědnost neseme všichni a svým neklidem přispíváme ke stavu světa. Nejen svým neklidem, ale někdy vlastní rezignovaností, pesimismem a malou vírou. Počítáme sice se spravedlností, ale až na konci věků. Boží pokoj a radost se však prosazuje navzdory všemu i nyní. Prosazuje se v nás a pro nás díky Boží věrnosti nad celým světem. I dnes může zaznít prorocký prorok Izajáš: I kdyby ustoupily hory a zakolísaly pahorky, moje milosrdenství od tebe neodstoupí a smlouva mého pokoje kolísat nebude. (Iz 54,10)

Mnohé někdy vypadá, jako by se vše převracelo a pahorky i hory nelásky a sobectví nás chtěly již zavalit. Možná opravdu někdy ztrácíme kuráž a zavíráme oči i uši, abychom už nemuseli nic vidět a slyšet. Avšak zaslíbení o pokoji a přítomnosti Boha v tomto neklidném světě platí. Tím spíše, že jsme si o Vánocích připomněli, že Bůh v Ježíši Kristu se nás zastal. Při jeho narození zaznělo pokoj lidem, Bůh v nich má zalíbení. Prosme o pokoj, který převyšuje všechno pomýšlení a člověka chrání, aby nepropadl panice. Pokoj a radost si přejme během celého roku 2020.
-czka.

NEZEMSKÁ ROZJÍMÁNÍ

Miroslav Matouš

Ač hortil Kazatel, přec marností vše není,
když v Boží moudrosti si našel zalíbení.

„Jen z částky“, Pavel psal, „zde v čase poznávám.“
Leč leckdy vloudí se i do té částky klam.

To „Myslím, tedy jsem“, mne vede k domýšlení:
dle tebe, Descarte, co nemyslí, tak není.

Zdaž možno dopočít je číslo Ludolfovo,
když bez konce se zdá jak samo Boží slovo?

„Já vím, že nevím nic“, tak pravil Sokrates.
Ten dosah vědění je platný ještě dnes.

To „Proměňte se“, jak to Ježíš propověděl,
je víry měřítko a lidských nauk předěl.

„Co v církvi proměnit se musí? Já a ty.“
To řekla na dotaz kdys Matka z Kalkaty.

Dle Werfla lidé jsou i nábožensky hluší;
leč jsou i takoví, co ucpali si uši.

Kant s mravním zákonem dal hvězdy do spojení
a označil tak řád, jenž lidstvo k světlu mění.

Co důkaz Boha stal se pro Jiřího Mrázka
jen atom jediný. A pro mne sedmikráska.

Hlas Schweitzrův: „Křesťanství je otevřené dílo;
jde o to, aby v nás jen světlo bylo.“

Viz, výrok Buberův já vkládám v tomto znění:
„Vše tvorstvo ubírá se s námi ke spasení.“

Ach, „Být či nebýt“, Shakespeare, tak přemýšlím,
když už chci být, tak být a zůstat stále svým.

Že něco bude, ne že něco bylo dřív,
v tom vidím smysl, vždyť jsem nyní proto živ.

Pojďme žít

Jeden muž nebyl spokojený se svým životem. Uvědomoval si, jak rychle ubíhá a neuměl najít způsob, jak to všechno zastavit. Čas se mu stával neuchopitelným, až mizivým. S bolestí sledoval plynutí roků. Když se ohlížel zpět, dostával závrať, kam se to všechno jen ztratilo. Druhého dne muž právě oslavoval svých padesát let. Ráno si sedl a rozhodl se, že od této chvíle nebude dělat nic, jen sledovat čas. Bude bdít a hlídat každou vteřinu, aby mu neutekla. Uběhla hodina, pak dvě, muž se snažil sedět. Už se mu to zdálo dlouhé. Začal uvažovat, čím vším svůj čas vyplňuje, když jej potřebuje tolik. Seděl dál a mýjelo ho všechno, i čas. Byla to nesmírně dlouhá doba. Když si představil, že by tu měl sedět jen měsíc, okamžik za okamžikem, vteřinu za vteřinou, nevydržel by žít.

Na druhý den ráno vstal, nadechl se a otevřeným oknem zavolal do ulice: „Lidé, máme moře času, pojďme žít!“

Z knihy Pankáč v kostele, Juraj Jordán Dovala, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2014.

Zprávy

100. výročí Církve československé husitské

Slavnostní bohoslužba

kteřou povede patriarcha ThDr. Tomáš Butta
spolu s biskupským sborem

se koná

v sobotu 11. ledna 2020
ve 14 hodin v chrámu sv. Mikuláše

na Staroměstském náměstí v Praze

varhany - Michal Hlaváček
trubka - František Bělek
sborový zpěv - Martina Bauerová
sborový zpěv - smíšený pěvecký sbor Mikrosbor
pod vedením sbormistra Lukáše Pichala

Nathan Söderblom ...

Dokončení ze str. 3

v Chambésy spolu s množstvím následovníků online. Přítomen byl i představitel Vatikánu. Studenti se připojili k nestorům ekumenického hnutí v diskusích o spiritualitě a čínech vizionáře, jenž v otevřeném postoji k věřícím jiných vyznání předběhl svou dobu. Ve věku 65 let, v roce 1931, ho bohužel zradilo jeho zdraví.

Jonson vylíčil Söderblomův život jako fascinující příběh: „Sdílel onu předválečnou lehkost srdce, zálibu v modernitě a přesvědčení, že náboženství, kultura, věda a technologie přinesou lidstvu zárnou budoucnost. S odhodláním a nevyčerpatelnou energií zosobňoval předválečný optimismus a pokrok, těšil se z otevřených hranic, akademické výměny a prvních známek křesťanské spolupráce a jednoty.“

SOCHA, INSPIRUJÍCÍ GENERÁLNÍ TAJEMNÍKY

Generální tajemník SRC Rev. Dr. Olav Fykse Tveit u sochy Söderbloma, která stojí před jeho kanceláří v Ekumenickém centru, o jeho ekumenickém vlivu pronesl: „Již od svých prvních dní ve funkci generálního tajemníka vždy pohlížím do tváře Larse Olofa Jonathana Söderbloma, zvaného Nathan, švédského duchovního, jenž byl arcibiskupem švédské církve v Uppsale mezi lety 1914 a 1931. V roce 1930 obdržel Nobelovu cenu míru za svoji práci pro mírové sjednocení církvi.“ Tveit dále řekl: „Byl schopen dávat lidem dohromady ve vztazích, na kterých opravdu záleželo. Nebál se být kritickým hlasem.“ Jonson si dále všimá, že když se Söderblom stal arcibiskupem: „Žádný biskup a velmi málo duchovních mu dalo svůj hlas. Přesto ho vláda navrhla a král jmenování potvrdil.“ Jeho volba měla dát naději k uvolnění převažující politické polarizace a zároveň měla omladit stárnoucí církev, jelikož Söderblom byl znám nejen svou moderní teologií, ale též pochopením pro dělnické hnutí, jakož i royalismus a podporu ozbrojených sil. Ostatní biskupové ho považovali za „nepředvídatelného, příliš nedogmatického a často přespříliš radikálního v sociálních otázkách a pohlíželi na jeho ekumenické a mezinárodní projekty jednoty a míru jako na jeho osobní počín.“

Přesto se brzy etabloval a vybudoval si pozici „nejcharismatictějšího, nejotevřenějšího a nejenergičtějšího arcibiskupa, jakého církev švédská měla od dob reformace v 16. století.“

Navzdory své popularitě čelil Söderblom nesouhlasu do konce svého života. Ale jeho výjimečná podpůrná práce během války a po ní, jeho členství ve švédské akademické obci a uznání jakožto jedné z nejrespektovanějších osobností v Evropě, umlčelo jeho kritiky. „Teprve po všeobecné křesťanské konferenci Život a práce ve Stockholmu v roce 1925 a především po udělení Nobelovy ceny roku 1930 a jeho nečekané smrti v roce 1931 konečně námitky ustoupily jednohlasné národní i mezinárodní chvále. Poté se stal ikonou dobré vůle a svatosti“, říká Jonson.

NOBELOVA CENA MÍRU

Muž, jenž získal krátce před svou smrtí Nobelovu cenu míru, „nebyl systematickým teologem s dobře rozvinutou kristologií a eklesiologií. Křesťanská etika a praktické činy měly přednost před křesťanským dogmatismem. Univerzální duch Boží byl mnohem důležitější, než otázky svátosti vtělení. Kříž smíření naopak inspiroval víru více, než vzkršení“, řekl Jonson.

Doktor Georges Tssetsis píše: „Jeden z nejzajímavějších aspektů současné církevní historie je vztah vybudovaný kolem r. 1918 mezi Nathanem Söderblomem z Uppsaly a ekumenickým patriarchátem v Konstantinopoli – vztah, který bezpochyby představoval klíčový prvek ve vývoji dnešního ekumenického hnutí.“

Připravila Kateřina Vítková

Pozvání na Vinohrady

Bratři a sestry v Kristu, všichni studenti a vyučující na HTF UK, zveme vás touto cestou do našeho sboru v Praze na Vinohradech (Dykova 1) na výroční bohoslužbu ke 100 letům ČČSH. Setkáme se dne 8. ledna v 18 hodin. Po bohoslužbě bude v 19. 30 hodin následovat divadelní představení Osmého první - dramatisace jednání 8. 1. 1920, které vyvrcholilo vznikem ČČS.

Všichni jste srdečně zváni a těšíme se na vás!

Filip Sedlák a Ondřej Kadlec

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Kostel sv. Mikuláše
na Staroměstském náměstí

pondělí 6. 1. 2020, 17.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat - housle
Yvona Škvárová - mezzosoprán
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

úterý 7. 1. 2020, 17.00
CAMERATA PRAGENSIS ORCHESTRA
Aleš Bárta - varhany
J. S. BACH, G. F. HÄNDEL, A. VIVALDI, W. A. MOZART

středa 8. 1. 2020, 17.00
CONSORTIUM PRAGENSE ORCHESTRA
Štěpánka Heřmánková - soprán
Miroslav Laštovka - trubka
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, Ch. GOUNOD

čtvrtek 9. 1. 2020, 17.00
PRAGUE BRASS ENSEMBLE
Jan Kalfus - varhany
ČESKÉ A SVĚTOVÉ KOLEDY, J. S. BACH, A. MICHNA

pátek 10. 1. 2020, 17.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat - housle
Yvona Škvárová - mezzosoprán
J. S. BACH, A. VIVALDI, W. A. MOZART, A. DVOŘÁK

Na počátku bylo Slovo

Pro vylúštění slov tajenky nahrad'te obrázky písmeny podle klíče..

☎ = A	☞ = L	☎ = S
◆ = Á	◻ = M	€ = T
⌘ = B	☺ = N	☹ = V
& = E	⊗ = O	⊙ = Ý
* = Ě	⌘ = P	✍ = Z
⚔ = I	⊗ = Ř	

(Řešení z minulého čísla: Narozený král.)

Jana Krajčířiková

Změna programu vyhrazena.

Autor kresby: Tomáš Altman

